

ÓVODAI INTEGRÁCIÓS PROGRAM

A halmozottan hátrányos helyzetű
gyermek fejlődésének elősegítésére

Bevezető

A világ rohanó léptékű fejlődése, változása, globalizálódása szükségessé teszi, hogy olyan világpolgárok nőjenek fel, akik eligazodnak, az élet útvesztőiben és hasznos tagjává váljanak a társadalomnak. Ennek kialakításában, illetve megalapozásában a legnagyobb szerepe az oktatási intézményeknek van, ahol mindenkinek meg kell adni az esélyt, hogy azonos alapokról induljanak. Az élet első éve meghatározó jelentőségűek az idegrendszer, a tanulás, az adaptációs készségek alakulásában, és ekkor, főleg az óvodáskorban lehet a leghatékonyabban fejleszteni.

A hátrányos helyzetű családok gyermekei kognitív fejlődésükben öt éves korukra lényegesen elmaradnak a kedvezőbb körülmények között élő társaiknál. Tudatos óvodapedagógiai munkára van szükség az ingerszegény környezet kompenzálására. Ez csak a szülővel való együttműködés alapján valósítható meg, amelyhez nagyfokú empátia és tapintat a kritérium.

Integrációs programunk jellemzői

Mivel az óvodai IPR teljesen beépül az Óvodai nevelés országos alapprogramjába, ezért nem jelent külön programot, hanem globális egészet alkot.

Helyi programunk (A játszunk, mozogunk együtt) megírásakor figyelembe vettük a Köznevelésről szóló 1993. évi LXXIX. törvény 95. §-a 1. bekezdését, valamint a 11/1994. (VI.8.) MKM rendelet 39/D§ (4) bekezdését, amely a hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlőségét biztosítja. Az integrációs programunk a pedagógiai munkában tudatos odafigyelést kíván a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek érdekében.

Az óvodánkba járó gyermekek különböző szociokulturális háttérrel rendelkeznek. Elfogadjuk és tiszteletben tartjuk a másságot, és a gyermekeket is erre neveljük, de minden gyermeknek meg kell adni az esélyt arra, hogy (azonos) egyforma lehetőséget kapjanak a tanulási képességeik fejlődéséhez. Támogatja a gyermekek azon jogát, hogy életkoruknak, érdeklődési körüknek megfelelő tevékenységben vegyenek részt.

A napjainkban világszerte zajló gyors változások erősítik bennünk annak a fontosságát, hogy gyermekeinkben felébresszük a tanulás iránti vágyat, amely majd végig kíséri őket egész életük során.

Annak érdekében, hogy felkészítsük a gyermekeket a belsőleg motivált tanulásra, helyi nevelési programunk igyekszik megalapozni a jelenkor, illetve a századunk kihívásaihoz elengedhetetlen attitűdöket, tudásanyagot és készségeket.

Programunk felismeri, értékeli és bátorítja a gyorsan változó időhöz való alkalmazkodáshoz szükséges tulajdonságok kialakulását, mint például:

- Szembesülni a változással és előidézni azt.
- Kritikusan gondolkodni és döntéseket hozni.
- Rátalálni a problémákra és megoldani őket.
- Kreatívnak, fantázia dúsak és ötletesnek lenni.

- Érzékenynek lenni saját közösségünk, országunk és környezetünk problémái iránt. Programunk figyelembe veszi a gyermekek egyéni igényeit, és tiszteletben tartja a kulturális sokféleséget, különös hangsúlyt helyezve:

- Az élmények individualizálására
- Arra, hogy tervezett foglalkozások keretében segítse a gyermekeket döntéseik meghozásában
- A család részvétele az óvodai nevelésben.

Az integrációs program célja

A program célja, hogy biztosítsa az intézményen belül a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését.

- Az egészséges és kultúrált életmódra nevelés , a gyermek személyre szóló fejlesztése
- A beiratkozásnál, felvételnél
- A gyermek egyéni fejlesztésében
- Az értékelés gyakorlatában
- A fegyelmezés gyakorlatában
- A humán erőforrás-fejlesztésben, pedagógusok szakmai továbbképzésében
- Családokat támogató tevékenység
- A családokkal való megfelelő és segítő kommunikáció kialakítása.
- Elkötelezettség és felelősség az esélyegyenlőség megvalósításáért!
- A partnerség kialakítása szülők és a szakmai segítők között.
- A hátrányos helyzetű gyermekek számára az esélyegyenlőség biztosítása a szolgáltatás igénybevételénél is.

Az intézményünk saját integrációs programja

- HOP is tartalmazza az egyéni bánásmód és a differenciált nevelés fontosságát. A gyermeki individuum demokratikus szellemben történő kibontakozására törekszünk. Alapvető követelményünk a gyermek emberi méltóságának, jogainak, esélyegyenlőségének biztosítása az óvodai nevelés teljes eszközrendszerével, játékkal, munkával és tanulással egyaránt. Programunk is megfogalmazza nevelésünk folyamán a befogadó és toleráns légkör megteremtését. Gyermekeink különböző családi háttérrel rendelkező közösségekben élnek. Ahhoz, hogy képesek legyenek beilleszkedni a szűkebb vagy tágabb csoportokba, közösségekbe és ezekbe megtalálják helyüket. Fejleszteni szükséges képességeiket és szociális magatartásukat.

Feladatunk:

- A hátrányos helyzetű gyermekek számának és helyzetének folyamatos felmérése
- Környezettanulmány készítése óvónők bevonásával
- Szülők tájékoztatása az igénybe vehető személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátásokról
- Esély egyenlőség alapelvét szem előtt tartva, az egyéni sorsokkal való törődés és segítségnyújtás

Az óvodapedagógussal együttműködve szakemberek (pszichológus, logopédus, fejlesztő pedagógus) biztosítja a felzárkóztatást. Adott esetekben a Nevelési Tanácsadóhoz irányítjuk a gyermeket.

Integrációs programunk ennek megfelelően:

- Listaszerűen kiemeli a helyi nevelési program és egyéb szabályozó dokumentumaink azon területeit, melyeket a továbbiakban nagyobb tudatossággal, és mérhetően is nagyobb eredményességgel kell nevelési folyamatunk fókuszába állítani.
- Nélkülözi a részletes pedagógiai tartalmakat, mivel ezek a helyi nevelési programban, valamint az intézményi és csoport szintű tervezési és értékelési dokumentumaiban találhatóak
- Nem képez külön programot az óvodai nevelőmunkában

<u>A program tartalmi elemei</u>	HOP vagy egyéb szabályzó Tartalmazza		<u>Megjegyzés</u>
	Igen	Nem	
1. Szervezési feladatok			
A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beiratásának támogatása <ul style="list-style-type: none"> ▪ Minél hosszabb ideig tartó óvodáztatás biztosítása 	x		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kapcsolatfelvétel az óvodai védőnővel
Integrációt elősegítő csoportalakítás <ul style="list-style-type: none"> ▪ Olyan csoportalakítási elvet kell választani, amely biztosítja a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányos elosztását ▪ Igazolatlan hiányzások minimalizálása 	x		<ul style="list-style-type: none"> ▪ MIP Program
	x		
<u>A program tartalmi elemei</u>	HOP vagy egyéb szabályzó Tartalmazza		<u>Megjegyzés</u>
	Igen	Nem	
2. A nevelőtestület együttműködése			
Rendszeres TEAM- munka valamennyi munkatárs részvételével, esetmegbeszélések, hospitálások	x		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mindenkori éves Munkatervekben
3. Pedagógiai munka kiemelt területei			
Az óvodába lépéskor komplex állapot felmérés	x		MIP- mérések: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Személyiség napló ▪ DIFER ▪ Nev. Tan (Tankötelesek)

Kommunikációs nevelés ▪ Szókincs, nyelvi kifejező készség, beszédértés, beszéd észlelés fejlődésének elősegítése	x		▪ HOP ▪ DIFER- mérés
Érzelmi nevelés, szocializáció ▪ Az intézményes nevelésbe illeszkedés elősegítése, bizalom, elfogadás, együttműködés	x		▪ HOP
Egészséges életmódra nevelés ▪ Egészségtudat kialakítása, táplálkozás	x		▪ HOP
Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése	x		
Korszerű óvodapedagógiai módszerek ▪ A gyermekek kezdeményezéseire támaszkodó módszerek ▪ Differenciálás ▪ Kooperatív tanulási technikák ▪ Mozgás- zene felhasználása ▪ Szülőkkel való partneri együttműködés módszerei	x x x x x		▪ HOP ▪ HOP ▪ HOP ▪ HOP ▪ MIP
4. Gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos munka			
Egészségügyi szűrővizsgálatok ▪ A gyermekek fejlődésének nyomon követése, regisztrálása, szükség esetén szakorvosi – (fogászat, szemészet, fülészet, ortopédia vizsgálat) kezdeményezése	x		▪ Munkaterv szerinti orvosi vizsgálatok
Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése illetve szervezése ▪ Ruhák, játékok, könyvek gyűjtése, adományozása ▪ Táborok szervezése ▪ Rendezvények látogatása	x		▪ Családsegítő tevékenysége ▪ Kapcsolat a Családsegítő Központtal ▪ HOP, Munkaterv
<u>A program tartalmi elemei</u>	HOP vagy egyéb szabályzó Tartalmazza		<u>Megjegyzés</u>
	Igen	Nem	
A szociális ellátórendszerrel való aktív együttműködés ▪ Egyetlen gyermek se maradjon ki az óvodából a szülők szegénysége, az óvoda által kért természetbeni és pénzügyi hozzájárulások fedezetésnek hiányában	x		▪ Kapcsolat a védőnővel ▪ Gyermekvédelmi munkaterv: kapcsolat a szociális ellátórendszerrel
5. Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel, különösen az alábbiakkal			
Gyermekjóléti, családsegítő szolgálat ▪ A szülők támogatása, erőforrásainak feltárása	x		▪ HOP

Védőnői hálózat ▪ A gyermekek óvodai beirtásának támogatása, korai képesség gondozással kapcsolatos tanácsadás	x		▪ Munkaterv
Szakmai szolgáltatók Konzultációk a gyermek fejlődéséről, fejlesztési terv közös kidolgozása, szolgáltatások biztosításának megtervezése és biztosítása	x		▪ HOP
Cigány kisebbségi önkormányzat, illetve civil szervezetek ▪ A gyermekek óvodai beíratásával a hiányzás csökkentésével, iskolaválasztással, szülői programokkal kapcsolatos együttműködés	x		▪ Munkaterv
6. Óvoda – iskola átmenet támogatása			
Iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka ▪ A tanulási képességek megalapozása ▪ A tanulás és egyéb részképesség zavarok kialakulásának megelőzése ▪ Megoldási készítés, monotónia tűrés, figyelemkoncentráció ▪ Az alkotásvágy szükséges szintjének kialakítása	x x x x		▪ HOP ▪ HOP, Nev. Tan (fejlesztő pedagógiai tevékenység) ▪ HOP ▪ HOP
Iskolaválasztás ▪ Tanácsadás a kijelölt iskolával, szabad iskolaválasztással, a halmozottan hátrányos helyzetűek előnyben részesítésével kapcsolatban ▪ A sajátos nevelési igényűvé minősítéssel kapcsolatos felvilágosítás, tanácsadás	x x		▪ HOP, Munkaterv ▪ HOP, Munkaterv
Az érintett iskolákkal közös óvoda – iskola átmenetet segítő program kidolgozása ▪ DIFER- mérés ▪ Hospitálások ▪ Esetmegbeszélések ▪ Közös szakmai programok ▪	x x x x		▪ MIP ▪ HOP, Munkaterv ▪ HOP, Munkaterv ▪ HOP, Munkaterv
<u>A program tartalmi elemei</u>	HOP vagy egyéb szabályzó		<u>Megjegyzés</u>
	Tartalmazza		
	Igen	Nem	
A gyermekek fejlődésének nyomon követése ▪ Igény és elégedettség mérés abban a két általános iskolákban, ahol az adott évben a legtöbb volt óvodásunk kezdi meg általános iskolai tanulmányait ▪ Bemutató foglalkozás során volt óvodásaink látogatása ▪	x x		▪ MIP ▪ HOP ▪ Munkaterv

7. Szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés			
Személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel	x		<ul style="list-style-type: none"> ▪ HOP ▪ MIP ▪ Munkaterv
A gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása	x		<ul style="list-style-type: none"> ▪ HOP
Rendszeres napi, vagy heti tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről <ul style="list-style-type: none"> ▪ Az egyéni fejlesztési napló bejegyzéseinek megbeszélése ▪ A gyermekek alkotásainak megmutatása ▪ Szülők részvételi lehetőségeinek biztosítása a nap bármely szakában 	 x x x		<ul style="list-style-type: none"> ▪ HOP, SZMSZ ▪ HOP ▪ HOP
Szükség és igény szerint <ul style="list-style-type: none"> ▪ Egyéni beszélgetések ▪ Gyermeekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése ▪ A család szokásainak és értékrendjének megismerése, megértése ▪ A család erőforrásainak feltárása 	 x x x x		<ul style="list-style-type: none"> ▪ HOP ▪ HOP, Munkaterv ▪ HOP ▪ HOP
Szülői közösségek kialakítása, szülők bevonása az óvodai rendezvények szervezésébe és lebonyolításába	x		<ul style="list-style-type: none"> ▪ HOP ▪ Munkaterv
Szülői igények és elégedettségük folyamatos mérése, az igények lehetőség szerinti kielégítése	x		<ul style="list-style-type: none"> ▪ MIP ▪ Munkaterv
8. Intézményi önértékelés, eredményesség			
Intézményi önértékelés részeként az integrációs program értékelése <ul style="list-style-type: none"> ▪ Mérőeszköz az integrációs program elemeinek számszerűsíthető méréséhez az alábbi indikátorok szerint: beóvodázási arány, hiányzási mutatók, DIFER- mérést követő hozzáadott érték, iskolakezdés megfelelő időben, sajátos nevelési igényű minősítés csökkentése, integrált beiskolázás, szabad iskolaválasztás érvényesülése ▪ Eredményesség mérése, értékelése, a fejlesztés irányainak kijelölése 	 x		<ul style="list-style-type: none"> ▪ MIP ▪ Munkaterv ▪ MIP ▪ Éves értékelés

Budaörs, 2008.02.28.

Föcze Károlyné
óvodavezető